

Т. І. Качмар, Ю. В. Максимець

Львівський національний університет ім. Івана Франка, м. Львів, Україна

ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО АУДИТУ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Значення фінансового аудиту в управлінні діяльністю підприємства є ключовою особливістю ефективного фінансового управління. У цій роботі розглянуто, як фінансовий аудит впливає на прийняття управлінських рішень, підвищуючи ефективність бізнесу та забезпечуючи фінансову стабільність підприємства. Особливу увагу приділено ролі внутрішнього та зовнішнього аудиту у виявленні фінансових ризиків і недоліків управління, а також у розробленні рекомендацій для їх усунення. Проаналізовано процес аудиторського аналізу фінансової звітності та бухгалтерського обліку, що допомагає підприємствам ідентифікувати потенційні загрози та можливості для покращення фінансових показників. Окрім цього, досліджено вплив аудиту на ризик-менеджмент та кредитоспроможність компанії. Виявлено, що результати аудиту можуть істотно підвищити інвестиційну привабливість підприємства та довіру з боку потенційних інвесторів і кредиторів. Окремо розглянуто питання регуляторної відповідності, де акцентовано на важливості аудиту для забезпечення відповідності підприємства законодавчим і нормативним вимогам. Зроблено висновок, що регулярний фінансовий аудит сприяє оптимізації витрат, ефективному використанню ресурсів та покращенню фінансової дисципліни. Також розглянуто значення аудиту для стратегічного планування та моніторингу операційної діяльності підприємства. Показано, як аудиторські перевірки можуть допомогти керівництву під час оцінювання активів, з метою підвищення прибутковості та економічної безпеки компанії. Зокрема, аудиторські висновки надають цінну інформацію для стратегічного планування, визначення сильних і слабких особливостей підприємства, що дає змогу розробляти ефективні стратегії розвитку. Зроблено акцент на важливості своєчасного та регулярного проведення аудиту, що дає змогу швидко реагувати на зміни у фінансовому стані підприємства та забезпечує безперервність його операційної діяльності. Також вказано на роль аудиту у забезпеченні прозорості фінансової діяльності компанії, що є критично важливим у сучасному бізнес-середовищі, де відсутність прозорості може призвести до втрати довіри з боку інвесторів і партнерів. Згадано про використання сучасних технологій в аудиторському процесі, таких як аналітика великих даних і штучний інтелект, які дають змогу підвищити точність і ефективність аудиторських перевірок. Це, своєю чергою, сприяє кращому розумінню фінансового стану підприємства та допомагає керівництву приймати більш обґрунтовані рішення. Таким чином, фінансовий аудит виступає як незамінний елемент управлінського процесу, що сприяє довготерміновій стабільності та успішному розвитку підприємства. Аудит не тільки допомагає ідентифікувати і виправляти поточні фінансові проблеми, але й створює основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, що сприяє зростанню та розвитку бізнесу.

Ключові слова: фінансовий контроль; бухгалтерський облік; моніторинг; надійність фінансової звітності; стратегічне управління.

Вступ / Introduction

Фінансовий аудит є невід'ємною частиною сучасного фінансового управління, що дає змогу підприємствам ефективно контролювати та оптимізувати свої ресурси. Основним завданням цього дослідження є визначення значення фінансового аудиту в управлінні діяльністю підприємства, а також аналіз його впливу на прийняття управлінських рішень, підвищення ефективності бізнесу та забезпечення фінансової стабільності.

У світовій науковій літературі тема фінансового аудиту досить добре досліджена. Внесок у розвиток цієї

тематики зробили такі видатні вчені, як Майкл Портер, який акцентував увагу на стратегічній особливості фінансового аудиту, та Роберт Каплан, що розробив концепцію збалансованої системи показників для оцінки ефективності бізнесу. В українському контексті дослідженнями в цій сфері займалися такі автори, як В. Кононенко, С. П. Ніколаєва, О. В. Комірна, В. П. Міняйло та М. О. Нежива, які розглядали різні аспекти впливу аудиту на фінансову стабільність та ризик-менеджмент підприємств.

Попри значний обсяг проведених досліджень, у пред-

Інформація про авторів:

Качмар Тарас Іванович, студент, кафедра міжнародної економіки. Email: kachmar.taras7@gmail.com

Максимець Юрій Васильович, канд. екон. наук, доцент, кафедра міжнародної економіки.

Email: yuriy.maksymets@lnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0001-9693-4147>

Цитування за ДСТУ: Качмар Т. І., Максимець Ю. В. Значення фінансового аудиту в управлінні діяльністю підприємства. Науковий вісник НЛТУ України. 2024, т. 34, № 4. С. 20–25.

Citation APA: Kachmar, T. I., & Maksymets, Yu. V. (2024). Significance of financial audit in business management. *Scientific Bulletin of UNFU*, 34(4), 20–25. <https://doi.org/10.36930/40340403>

метній області залишаються питання, що потребують подальшого вивчення. Зокрема, недостатньо досліджено вплив сучасних технологій, таких як аналітика великих даних і штучний інтелект, на ефективність аудиторських перевірок. Окрім цього, вимагає глибшого аналізу роль аудиту в забезпеченні прозорості фінансової діяльності підприємства в умовах глобалізації та швидких змін у бізнес-середовищі.

Актуальність цього дослідження полягає у потребі розширення знань про значення фінансового аудиту для сучасного підприємства. Розуміння цієї теми сприятиме покращенню управлінських процесів, підвищенню фінансової стабільності та конкурентоспроможності підприємств, що є особливо важливим у нинішніх економічних умовах.

Об'єкт дослідження – фінансовий аудит як інтегрована сукупність процесів і явищ, що забезпечують ефективне фінансове управління підприємством.

Предмет дослідження – методи і засоби встановлення значення фінансового аудиту у виявленні та мінімізації фінансових ризиків, оптимізації витрат, забезпеченні регуляторної відповідності, підвищенні кредитоспроможності та інвестиційної привабливості підприємства.

Мета роботи – визначити роль фінансового аудиту в управлінні діяльністю підприємства та надати оцінку його впливу на надійність фінансової звітності та ефективність стратегічного управління.

Для досягнення зазначеної мети визначено такі основні завдання дослідження:

- проаналізувати теоретичні засади фінансового аудиту та його функцій у фінансовому управлінні підприємством, що дасть змогу краще зрозуміти основні принципи та підходи до проведення аудиту, а також визначити його роль у забезпеченні фінансової прозорості та відповідальності;
- дослідити методології проведення фінансового аудиту та оцінку ефективності різних аудиторських процедур, що дасть змогу визначити найбільш ефективні методи аудиторської перевірки та підвищити якість аудиторських висновків, цим самим сприяючи більш точному оцінюванню фінансового стану підприємства;
- визначити вплив фінансового аудиту на виявлення та мінімізацію фінансових ризиків на підприємстві, що забезпечить розроблення ефективних стратегій управління ризиками та зниження ймовірності фінансових втрат, підвищуючи загальну стійкість бізнесу;
- проаналізувати вплив фінансового аудиту на оптимізацію витрат та підвищення фінансової стабільності підприємства, які уможливлять більш раціональне використання ресурсів, підвищення прибутковості та конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Робота Л. В. Кононенко та С. П. Ніколаєвої [6] розкриває основні особливості трансформації системи обліково-аналітичного забезпечення підприємств в умовах сталого розвитку та діджиталізації суспільства. У роботі акцентовано увагу на важливості впровадження сучасних інформаційних технологій для підвищення ефективності облікових процесів та аналітичної діяльності. Автори досліджують, як діджиталізація впливає на управлінські рішення та загальну ефективність управління підприємством, підкреслюючи адаптацію облікових систем до нових умов.

У роботі О. В. Комірної, В. П. Міняйло та М. О. Неживої [5] висвітлено процедурний підхід до аудиту ін-

вестиційної нерухомості. Автори детально аналізують специфічні методи та процедури, які використовують під час проведення аудиту цього типу активів. Основну увагу приділено питанням оцінювання ризиків появи несприятливих подій, пов'язаних з інвестиційною нерухомістю, та методам їх мінімізації. Дослідження вказує на важливість спеціалізованих аудиторських процедур для забезпечення достовірності та надійності фінансової звітності щодо інвестиційної нерухомості.

Нежива М. О. [7] у своїй публікації досліджує аудит операцій зі злиття та поглинання в умовах інклюзивної економіки. Вона розкриває ключові особливості аудиторських перевірок, зосереджуючись на складнощах і ризиках, що виникають внаслідок злиттів і поглинань. Автор аналізує підходи до оцінювання фінансового стану підприємств, що беруть участь у таких операціях, та надає рекомендації щодо покращення аудиторських методик для забезпечення точності та достовірності фінансової інформації.

Робота Л. О. Вдовенко [11] аналізує роль аудиту у визначенні фінансового стану підприємств. Автор вказує на важливість аудиторських перевірок для об'єктивного оцінювання фінансової стабільності та кредитоспроможності підприємств. Дослідження розглядає методи, які використовують аудитори для аналізу фінансових звітів, та їх вплив на прийняття управлінських рішень. Автор також вказує на значення аудиту в контексті прозорості та довіри з боку інвесторів та кредиторів.

Сарапіна А. О. [10] провела системний аналіз фінансового стану підприємства, розглядаючи методологію та напрями вдосконалення цього процесу. Автор аналізує основні індикатори фінансового стану та пропонує підходи до їх покращення, зокрема за допомогою аудиторських перевірок. Дослідження вказує на важливість системного підходу до оцінювання фінансової діяльності підприємства та роль аудиту в забезпеченні її ефективності та надійності.

Отже, тема ролі фінансового аудиту у фінансовому управлінні підприємством залишається недостатньо дослідженою в контексті комплексного аналізу взаємозв'язків між аудиторськими процедурами та ефективністю управлінських рішень.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження базується на аналізі наукових статей, монографій та законодавчих актів, що стосуються фінансового аудиту. Використані в роботі методи дослідження містять порівняльний аналіз, системний підхід, методи фінансового аналізу, а також емпіричні дослідження конкретних підприємств.

Результати дослідження та їх обговорення / Research results and their discussion

Сучасна економіка включає підприємницьку діяльність у різних галузях та організаційних формах. Незалежно від форми та сфери підприємницької діяльності, для успішного виконання бізнес-функцій потрібно мати достатню кількість капіталу для фінансування та визначити об'єкти та обсяги інвестування залучених коштів. Ефективність бізнесу залежить від того, наскільки ефективно він використовує внутрішні ресурси у своїй діяльності. Отже, підприємницька діяльність включає три основні складники: інвестиції, операційну діяльність та фінанси. Для координації цих видів діяльності існує спеціальна функція управління. Менеджмент на

підприємстві забезпечує планування, організацію, мотивацію, контроль і регулювання діяльності.

Важливо, що планування передбачає визначення цілей діяльності та визначення необхідних ресурсів і шляхів досягнення цих цілей. Досягнення цілей можливе тільки за умови ефективної роботи персоналу компанії. Тому важливо раціонально організувати діяльність персоналу, враховуючи їхні інтереси, мобілізуючи їхні зусилля та стимулюючи їх.

Керівництво забезпечує порівняння досягнутих результатів з запланованими. У разі виявлення значних відмінностей вносять корективи. Це означає, що до організації та планування роботи застосовують відповідні зміни залежно від причин відмінностей [2].

Для ефективного виконання управлінських функцій потрібна достовірна інформація. Насамперед, що інформацію має надавати система бухгалтерського обліку, яка збирає і систематизує дані про економічну діяльність підприємства.

Усі підприємства, незалежно від їх форми власності, мають зобов'язання складати фінансову звітність на підставі даних обліку, який охоплює як зведений, так і аналітичний облік, що є завершальним етапом в обліковому процесі. Фінансова звітність містить інформацію про обороти, витрати виробництва, майно, фінансовий стан і результати діяльності підприємства.

Фінансова звітність є основним джерелом інформації для прийняття управлінських рішень в галузі планування. На підставі цієї звітності керівництво звітує перед працівниками, засновником (власником), відповідними органами управління (фінансовими органами, банками) та іншими зацікавленими сторонами.

Бухгалтерський облік є інструментом для збирання, оброблення та передачі інформації про діяльність підприємства. У минулому бухгалтерський облік використовували для реєстрації угод між різними компаніями. Терміни та поняття бухгалтерського обліку використовують не тільки бухгалтери, а й менеджери, фінансистами, аналітиками та іншими членами управлінського апарату будь-якого підприємства. Це також стосується власників, інвесторів, банкірів, юристів та всіх, хто має будь-який інтерес до ділового життя [1].

Вважається, що бухгалтерський облік є своєрідною міжнародною мовою для підприємців на всіх рівнях. Розуміючи опубліковану облікову інформацію, підприємець вирішує, чи можна довіряти респонденту у бізнесових угодах [4].

Важливо зауважити, що управлінці та бухгалтери повинні тісно співпрацювати для досягнення спільної мети. Оскільки поради бухгалтера, як одного з найбільш кваліфікованих інтерпретаторів наданих даних, є дуже цінними, управлінці повинні розуміти весь фаховий жаргон, яким користується бухгалтер.

Управління будь-якою організацією вимагає вмилості, чи то це будівельно-монтажна компанія, великий промисловий підприємство, або мала фірма. Коли мова йде про "управління підприємством", мають на увазі дії його керівника, спрямовані на досягнення конкретної мети.

Важливо зазначити, що управління означає прийняття оперативних рішень, а такі рішення неможливо приймати без знань про учасників господарських процесів. Ці знання відомі як інформація, а основна інформація про економічні процеси зазвичай міститься в даних бухгалтерського обліку. Всю необхідну бухгал-

терську інформацію можна знайти в документах, відомих як фінансові звіти [8].

Добре організований та правильно структурований облік є ключовим для ефективної роботи підприємства, оскільки він містить інформацію про стан підприємства та його окремі господарські операції, яка представлена в бухгалтерських документах та звітах. Тому важливо, щоб не тільки бухгалтери, але й менеджери на всіх рівнях вміли аналізувати ці документи та звіти, розуміли їх зміст і могли оцінювати їх достовірність. Також важливою є навичка коректного формування звітної інформації. Нижче ми розглянемо етапи цього процесу, які наведено на рис. 1.

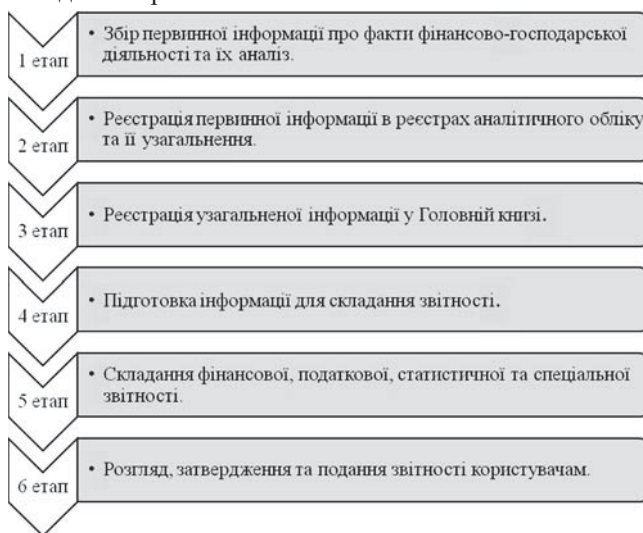

Рис. 1. Структура створення звітної інформації для користувачів / Structure of creation of reporting information for users

Існує кілька класифікацій груп користувачів бухгалтерської інформації. Кожна група користувачів має свої унікальні потреби, оскільки вони мають власні цілі та інтереси. Фізичні та юридичні особи, які використовують фінансові звіти підприємства, потребують інформації про його діяльність для прийняття своєчасних та ефективних управлінських рішень. Важливо зазначити, що інтереси цих користувачів можуть конфліктувати між собою. Розглянемо класифікацію цих користувачів:

- **власники та вищий управлінський персонал:** ці особи використовують інформацію про фінансовий стан підприємства для прийняття стратегічних та тактичних управлінських рішень. Вони аналізують загальний фінансовий стан підприємства, зокрема прибутки, заборгованість, активи та пасиви, щоб розробляти стратегії розвитку, інвестиційні плани та інші важливі рішення;
- **менеджери різних напрямів:** ці особи використовують інформацію про функціонування підрозділів, яка містить фінансові показники, продуктивність, ефективність, щоб приймати управлінські рішення для покращення та оптимізації діяльності своїх підрозділів;
- **керівники підрозділів:** ці особи отримують інформацію про доходи та витрати своїх підрозділів для прийняття оперативних рішень з контролю та управління ними. Вони зацікавлені, щоб діяльність їх підрозділу була ефективною і відповідала стратегії підприємства;
- **робітники і службовці:** ці особи отримують інформацію про загальний стан підприємства, такий як виробничі обсяги, стан обладнання, рівень виробництва тощо, для виконання своїх обов'язків і підтримки оптимальної робочої діяльності;
- **інвестори:** ці особи використовують фінансову інформацію, щоб оцінити потенційність інвестування в підприємство. Вони аналізують фінансовий стан, рента-

бельність та потенційні ризики появи несприятливих ситуацій для прийняття рішень про інвестування;

- **кредитори:** ці особи оцінюють платоспроможність підприємства, щоб приймати рішення про надання кредитів. Вони аналізують фінансовий стан, майнову ситуацію та історію платежів, щоб оцінити ризики появи несприятливих ситуацій повернення кредиту;
- **постачальники та кредитори:** ці особи використовують інформацію про платоспроможність підприємства для оцінювання ризиків появи несприятливих подій, пов'язаних з виробництвом та постачанням товарів і надання послуг;
- **клієнти:** ці особи використовують фінансову інформацію для оцінювання надійності та стабільності підприємства, з яким вони ведуть бізнес. Вони аналізують фінансовий стан, щоб визначити свою здатність до подальшого співробітництва;
- **фіскальна служба:** контролює своєчасність і повноту сплати податків, а також забезпечує відповідність фінансової звітності законодавству;
- **органи державної статистики:** аналізують звітні дані підприємств для складання статистики та аналітики економічного розвитку.

Іншу класифікацію користувачів фінансової звітності пропонує В. В. Сопко, її зображено на рис. 2.

Рис. 2. Класифікація користувачів фінансової звітності за В. В. Сопко / Classification of financial statement users according to V. V. Sopko

Фінансова звітність є зв'язком між господарською діяльністю підприємства та особами, які використовують цю інформацію. Її головна мета – забезпечити фінансову інформацію як для самого підприємства, так і для зацікавлених сторін.

Необхідно зазначити, що наразі бухгалтерський облік та фінансова звітність є необхідними інструментами управління. Нагадаємо, що управління підприємством – це вміння приймати рішення, а ці рішення неможливо приймати без знання учасників господарських процесів.

Управління неможливе без знання системи бухгалтерського обліку, і складно уявити такі моменти в житті підприємства, коли керівнику не було б важливо, скільки грошей є на його рахунок в банку, скільки заборгованості перед замовниками, або які зобов'язання перед постачальниками. Варто зазначити, що головне завдання керівництва полягає у здобутті, обробленні, аналізі, оцінюванні інформації і на підставі цього – у прийнятті ефективних управлінських рішень. Правильність цих рішень передусім залежить від точності та своєчасності наданої інформації [7]. Отже, фінансовий аудит в кон-

тексті фінансового управління підприємства визначають як систематичний процес перевірки та оцінювання фінансової звітності з метою забезпечення її надійності, достовірності та відповідності вимогам законодавства та стандартів.

Фінансовий аудит має такі функції в управлінні фінансами підприємства:

- 1) перевірка вірності та об'єктивності фінансової звітності.
- 2) виявлення фінансових ризиків;
- 3) оцінка внутрішнього контролю;
- 4) надання рекомендацій;
- 5) підвищення довіри зацікавлених сторін (зацікавлених сторін – організацій та приватних осіб).

У межах цього дослідження важливо також розглянути, як аудит впливає на управління ризиками. Вплив аудиту на управління ризиками є важливим складником функції аудиту в сучасному підприємницькому середовищі. Аудит допомагає компаніям ефективно виявляти, оцінювати та управляти ризиками на різних етапах їхньої діяльності. Аудит впливає на управління ризиками в підприємстві у таких особливостях:

- під час аудиторського перегляду фінансової звітності аудитор аналізує потенційні ризики появи несприятливих ситуацій, пов'язаних з фінансовою звітністю, виявляючи можливі помилки, недоліки в системах внутрішнього контролю та інші чинники, які можуть призвести до фінансових втрат чи втрат довіри зацікавлених сторін;
- аудитор оцінює ступінь впливу виявлених ризиків на фінансові звіти та визначає їхню ймовірність. Це дає змогу компанії зрозуміти, які ризики появи несприятливих ситуацій потребують негайного врегулювання та які можуть бути прийняті з певними обмеженнями;
- на підставі виявлених ризиків появи несприятливих подій аудитор надає рекомендації щодо удосконалення системи управління ризиками. Це може містити запропоновані зміни в системі внутрішнього контролю, процедурах аудиту та стратегіях управління ризиками;
- аудитор також виконує роль в моніторингу ефективності систем управління ризиками, перевіряючи, чи були виконані рекомендації аудиту та чи було досягнуто покращень в управлінні ризиками;
- результати аудиту стають основою для впевненості зацікавлених сторін у достовірності та надійності фінансової звітності компанії. Це допомагає залучати інвесторів, знижувати вартість кредитування та збільшувати загальну довіру до діяльності підприємства.

Схематично ці особливості наведено на рис. 3.

Рис. 3. Сфери впливу аудиту на управління ризиками в підприємстві / Areas of audit impact on enterprise risk management

Сучасні технології та постійно зростаючі вимоги ринку надають велике значення вдосконаленню процесів фінансового аудиту. Завдання аудиторських компаній полягає в тому, щоб адаптуватися до швидко змінюваного середовища та використовувати сучасні технології для підвищення ефективності та якості проведення аудиторських процесів. У цьому контексті, пропозиції щодо покращення процесів аудиту мають велике значення.

чення для забезпечення високої якості фінансового аудиту та його відповідності вимогам сьогодення.

З огляду на це сформуємо пропозиції щодо покращення процесів аудиту:

- використання сучасних аналітичних інструментів та програмного забезпечення для аналізу великих обсягів даних може значно спростити та підвищити швидкість аудиторських перевірок. Аналітика даних дає змогу швидше виявляти аномалії управлінської діяльності та ризики появи несприятливих ситуацій, що допомагає аудиторам зосередитися на ключових особливостях аудиту;
- використання AI та машинного навчання дає змогу автоматизувати рутинні завдання аудиту, такі як перевірка документації чи аналіз фінансових даних. Це допомагає виявляти складні закономірності та тренди, які можуть залишитися непоміченими для людини;
- впровадження хмарних технологій дає змогу аудиторам з легкістю отримувати доступ до потрібних даних та програмних засобів з будь-якого місця та в будь-який час. Це спрощує обмін інформацією між командами аудиту та забезпечує їхню зручність та мобільність;
- використання блокчейн-технологій може забезпечити додаткову впевненість у відомостях, що передаються в аудиторських процесах, та забезпечити недоторканність даних;
- розроблення та впровадження цифрових аудиторських методів, таких як віртуальні аудити та віддалені аудиторські засідання, може спростити процес аудиту та зменшити його вартість.

Загальною метою цих пропозицій є покращення якості та ефективності аудиторських процесів за допомогою сучасних технологій та відповідності вимогам ринку.

Обговорення результатів дослідження. У дослідженні [8] автори роблять висновок про ключову роль аудитора у запобіганні фінансовим шахрайствам та конфліктам інтересів, які можуть значно підірвати ділову діяльність. Вони наголошують, що завдання аудитора полягає не тільки у виявленні помилок, а й у визначенні шляхів розвитку та інноваційного потенціалу компанії. Хоча основна відповідальність за фінансову звітність лежить на керівництві підприємства, аудиторські перевірки відіграють важливу роль у гарантуванні її достовірності та відповідності нормам. Фінансове шахрайство може призвести до серйозних збитків, тому аудитор повинен використовувати свій досвід та професійний скептицизм для ідентифікації ризиків появи несприятливих подій на всіх етапах діяльності підприємства. Конфлікт інтересів ускладнює завдання аудитора, оскільки особисті або фінансові інтереси можуть впливати на його незалежність та об'єктивність.

У своєму дослідженні [9] висловлює думку щодо трактування контролю згідно з законодавством України та "Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні". Він пропонує замінити термін "державний фінансовий аудит" на "інспектування", оскільки обидва терміни, на його погляд, мають однакове значення та передбачають проведення державних перевірок відповідності законодавству. Такий хід допоможе уніфікувати форми контролю, скоротити обсяги контрольної інформації та зробити процес перевірки більш систематизованим та однозначним.

У своїй роботі [6] акцентують увагу на трансформації системи обліково-аналітичного забезпечення в умовах сталого розвитку та діджиталізації суспільства. Вони вбачають цю трансформацію як необхідну складову частину управління підприємством, що дасть змогу під-

приємствам адаптуватися до сучасних викликів та збільшити їхню конкурентоспроможність. Дослідники наголошують, що в умовах швидкої діджиталізації суспільства, важливою стає інтеграція новітніх технологій у систему обліку та аналітики, щоб забезпечити точність та оперативність фінансової звітності.

Результати дослідження [5, 7] вказують на важливість процедурного підходу до аудиту інвестиційної нерухомості. Вони визнають, що ефективне управління інвестиційною нерухомістю передбачає не тільки аналіз фінансових показників, а й урахування особливостей правового середовища, технічного стану об'єктів та ринкових тенденцій. Застосування процедурного підходу дає змогу підвищити ефективність аудиторських перевірок та забезпечити високий рівень надійності фінансової звітності підприємств.

Отже, за результатами виконаної роботи можна сформулювати такі наукову новизну та практичну значущість результатів дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження – розроблено методiku, яка дає змогу розкрити значення фінансового аудиту в управлінні діяльністю підприємством через аналіз його впливу на процеси прийняття управлінських рішень, забезпечення достовірності фінансової звітності та виявлення можливих ризиків появи несприятливих подій та недоліків управління у фінансовій діяльності.

Практична значущість результатів дослідження – розроблену методiku встановлення значення фінансового аудиту в управлінні діяльністю підприємством можна використати для покращення процесів фінансового управління підприємством шляхом раціоналізації фінансових процедур, зменшення ризиків появи фінансових збитків та підвищення рівня довіри соціальних партнерів та інвесторів до фінансової звітності підприємства.

Висновки / Conclusions

Визначено роль фінансового аудиту в управлінні діяльністю підприємства та надано оцінку його впливу на надійність фінансової звітності та ефективність стратегічного управління. За результатами проведеного дослідження можна зробити такі основні висновки.

1. З'ясовано, що фінансовий аудит відіграє ключову роль у фінансовому управлінні підприємством, забезпечуючи надійність та об'єктивність фінансової звітності. Його важливість полягає у виявленні та оцінюванні ризиків появи несприятливих подій, перевірці внутрішнього контролю та наданні рекомендацій для підвищення ефективності та надійності фінансових процесів.
2. Встановлено, що фінансовий аудит дає змогу керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення, зменшує ризики появи фінансових шахрайств і помилок у звітності, а також підвищує довіру зацікавлених сторін до фінансової звітності підприємства.

Перспективи подальших досліджень полягають у їхньому розширенні щодо аналізу проблем фінансового аудиту, зокрема:

- розроблення нових методів та підходів до фінансового аудиту;
- вивчення впливу фінансового аудиту на стратегічне управління підприємством;
- аналіз міжнародного досвіду щодо фінансового аудиту підприємства;
- дослідження ролі аудиту в управлінні фінансовими ризиками.

Ці напрями досліджень дадуть змогу зрозуміти більш повно інструментальну роль фінансового аудиту у фінансовому управлінні підприємством і вдосконалити практику його застосування для досягнення стратегічних цілей підприємства.

References

1. Adamyk, O. V. (2015). "Cloud computing" tools as a factor for improving accounting in budget institutions. *Economic analysis: collection of scientific works*, 19(2), 179–184. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2015_19%282%29_27
2. Govda, G. A. (2022). Distinctive features of audit from other forms of financial control in the context of legislative and regulatory regulation. *Black Sea economic studies: scientific journal. Helvetica Publishing House*, 76, 245–253. <https://doi.org/10.32782/bses.76-35>
3. Bradley T. Hughes, Rita M. Ludwig, Kelly E. Robles, & Elliot T. Berkman. (2024, July). The effect of financial stress on inhibitory control and economic decisions. *Journal of Experimental Social Psychology*, Vol. 113, Article ID 104621. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2024.104621>
4. Klius, Y. I., & Izhboldina, A. V. (2020). Evaluation of the effectiveness of internal control of industrial enterprises. *University of Customs and Finance*, 3(69), 52–57. URL: <https://www.pwc.com/kz/en/services/risk-assurance-services/business-controls-optimization.html>
5. Komirna, O. V., & Minyailo, V. P., & Nezhiva, M. O. (2019). Procedural approach to the audit of investment real estate. *Market infrastructure*, 29, 563–568. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/29_2019_ukr/88.pdf
6. Kononenko, L. V., & Nikolayeva, S. P. (2022). Transformation of the accounting and analytical support system as a component of enterprise management in conditions of sustainable development and digitalization of society. *Economic space*, 177, 69–75. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/177-12>
7. Nezhiva, M. O. (2018). Audit of mergers and acquisitions in the conditions of an inclusive economy. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series "Economic Sciences"*, 29(2), 177–180. URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/232/227>
8. Rudyk, J., Golovchak, H., & Balla, I. (2024). The auditor's role in preventing financial fraud and conflicts of interest. *Economy and Society*, 59, 1–7. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-67>
9. Sagaydak, R. A. (2012). State financial audit in the control system of enterprises. *Accounting and finance*, 1, 94–97. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/derzhavnyi-finsanoviy-audit-v-sistemi-kontrolyu-diyalnosti-pidpriemstv.html>
10. Sarapina, A. O. (2013). Systemic analysis of the financial state of the enterprise: methodology and areas of improvement. *Scientific Bulletin of Kherson University*, 1, 96–99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vanp_2012_2_8
11. Vdovenko, L. O. (2013). The role of audit in assessing the financial condition of enterprises. *Collection of scientific papers of Tavriyya State Agro-Technological University. Economic Sciences*, 1(2), 41–47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2013_1_2_6

T. I. Kachmar, Yu. V. Maksymets

Lviv Ivan Franko National University, Lviv, Ukraine

SIGNIFICANCE OF FINANCIAL AUDIT IN BUSINESS MANAGEMENT

The significance of financial audit in enterprise management is a key aspect of effective financial management. This paper examines how financial audit influences managerial decision-making, enhancing business efficiency and ensuring the financial stability of the enterprise. Special attention is given to the role of internal and external audit in identifying financial risks and management deficiencies, as well as in developing recommendations for their elimination. The process of auditing financial statements and accounting is analyzed in detail, which helps enterprises identify potential threats and opportunities for improving financial performance. Additionally, the impact of audit on risk management and the creditworthiness of the company is explored. It is found that audit results can significantly increase the investment attractiveness of the enterprise and the trust of potential investors and creditors. The paper separately considers regulatory compliance issues, emphasizing the importance of audit in ensuring the enterprise's adherence to legislative and regulatory requirements. Therefore, we may conclude that regular financial audits contribute to cost optimization, efficient resource use, and improved financial discipline. The importance of audit for strategic planning and monitoring of the operational activities of the enterprise is also discussed. It is shown how audit checks can help management in evaluating assets, increasing profitability, and ensuring the economic security of the company. Specifically, audit findings provide valuable information for strategic planning, identifying the strengths and weaknesses of the enterprise, allowing for the development of effective growth strategies. Emphasis is placed on the importance of timely and regular auditing, which allows for quick responses to changes in the financial condition of the enterprise and ensures the continuity of its operations. The role of audit in ensuring the transparency of the company's financial activities is also highlighted, which is critically important in the modern business environment where a lack of transparency can lead to a loss of trust from investors and partners. The use of modern technologies in the audit process, such as big data analytics and artificial intelligence, is mentioned, which enhance the accuracy and efficiency of audit checks. This, in turn, contributes to a better understanding of the financial condition of the enterprise and helps management make more informed decisions. Thus, financial audit acts as an indispensable element of the management process, contributing to the long-term stability and successful development of the enterprise. Audit not only helps identify and rectify current financial problems but also creates a foundation for making informed managerial decisions that support business growth and development.

Keywords: financial control; accounting; monitoring; reliability of financial reporting; strategic management.